

Motion till riksdagen 2011/12:Ju9

av Maria Ferm m.fl. (MP)
med anledning av prop. 2011/12:63

Ökad säkerhet i domstol

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om behovet av ett förbättrat skydd och ökad säkerhet i domstolar för vittnen och målsägande.

Motivering

I propositionen redovisas ett antal åtgärder för att domstolarna ska kunna höja säkerheten under förhandlingarna. Några förslag som handlar om skyddet i domstolslokalerna omedelbart före och efter, liksom i pauser under förhandlingarna finns inte, vilket Miljöpartiet de gröna anser är en brist.

I rapporten Otillåten påverkan mot brottsoffer och vittnen (Brå-rapport 2008:8) har Brå studerat hur denna typ av brottslighet ser ut och hur den kan förebyggas. I studien utkristalliserar sig tre grupper av gärningspersoner: brottsaktiva ungdomar, personer inom den organiserade brottsligheten och män som misshandlar sin partner. Studien visar också att den som hotar och den som blir hotad ofta har någon form av relation till varandra. Det handlar väldigt ofta om män som utsätter kvinnor för våld och andra övergrepp i hemmen. Väldigt sällan drabbas någon helt utomstående.

Hot mot vittnen och målsägande för vad de berättar till de rättsvårdande myndigheterna, kan i vissa fall utgöra övergrepp i rättssak. Detta brott är också ett artbrott, vilket innebär att samhället markerat hur allvarligt brottet är. Det förhindrar dock inte uppkomsten av brottet eller verkar på något sätt mildrande mot den person som utsatts för hotet eller kränkningen.

Det förekommer att tilltalade, vänner eller släktingar till dem eller andra parter i rättegångar, före, under eller efter rättegångar agerar på sätt som är avsedda att skrämma målsäganden och vittnen. Det förekommer också att vittnen och målsäganden av olika skäl är rädda för att framträda i rätten och framföra sin utsaga. Denna rädsla kan medföra att rättegångar ställs in, att

Fel! Okänt namn på

skyldiga befinns oskyldiga eller att – i värsta fall – oskyldiga befinns skyldiga. Det är mot denna bakgrund av mycket stor vikt att vittnen och målsäganden när de väl befinner sig i domstolen ska känna sig trygga och säkra och inte behöva riskera att få gärningen de tidigare varit med om återupprepad genom att behöva möta den tilltalade utanför förhandlingssalen, i väntrummet eller på andra sätt i omedelbar anslutning till rättegången. Kostnaden för inställda rättegångar och rättegångar som förlängs är också stor.

Domstolsverket och Brottsförebyggande rådet har under en längre tid arbetat för att motverka de problem som beskrivits ovan. Någon heltäckande bild av arbetet i domstolarna för att skydda vittnen och målsäganden och vilken effekt detta fått finns emellertid inte. Frågan belyses till viss del i Riksrevisionens rapport Inställda huvudförhandlingar i brottmål (RiR 2010:7), men alls inte på ett heltäckande sätt. Det finns mot bakgrund av detta ett behov av att närmare utreda hur det ser ut med säkerheten för vittnen och målsäganden i domstol. I arbetet bör särskilt ingå hur skyddet för personer som utsatts för våld i nära relationer kan utvecklas. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 28 februari 2012

Maria Ferm (MP)

Mehmet Kaplan (MP)

Agneta Börjesson (MP)